

Bruksela, 19 kwietnia 2021 r.
(OR. en)

Międzyinstytucjonalny numer
referencyjny:
2018/0208(COD)

6834/1/20
REV 1 ADD 1

JAI 241
INF 40
CADREFIN 36
FREMP 24
COPEN 82
DROIPEN 14
JUSTCIV 31
CODEC 187
PARLNAT 157

UZASADNIENIE RADY

Dotyczy: Stanowisko Rady w pierwszym czytaniu w sprawie przyjęcia
ROZPORZĄDZENIA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY
ustanawiającego program „Sprawiedliwość” oraz uchylającego
rozporządzenie (UE) nr 1382/2013

- Uzasadnienie Rady
- Przyjęte przez Radę 19 kwietnia 2021 r.

I. WPROWADZENIE

1. 30 maja 2018 r. Komisja przyjęła wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego program „Sprawiedliwość”¹ (zwanego dalej „rozporządzeniem”).
2. Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny przyjął opinię 18 października 2018 r.
3. Analizę wniosku rozpoczęto w lipcu 2018 r. i zakończono w grudniu tego samego roku. 19 grudnia 2018 r. Komitet Stałych Przedstawicieli udzielił częściowego mandatu negocjacyjnego². Ze względu na fakt, że rozporządzenie stanowi część pakietu wniosków związanych z wieloletnimi ramami finansowymi, wszystkie przepisy mające wpływ na budżet lub mające charakter horyzontalny zostały tymczasowo pominięte w oczekiwaniu na postępy w pracach nad tymi ramami.
4. 6 lutego 2019 r. swoje stanowisko przyjął Parlament Europejski. 20 lutego i 5 marca 2019 r. odbyły się dwie rundy rozmów trójstronnych. W Radzie zorganizowano 28 lutego i 4 marca 2019 r. dwa posiedzenia grupy roboczej ad hoc ds. instrumentów finansowych w dziedzinie WSiSW, podczas których państwa członkowskie mogły zapoznać się z postępami w negocjacjach i przedstawić swoje uwagi.
5. Negocjacje te umożliwiły wypracowanie wspólnego rozumienia z Parlamentem Europejskim w sprawie nieuwzględnionych w nawiasy części wniosku, w odniesieniu do których prezydencji udzielono mandatu. Wynik tych negocjacji przedstawiono w dokumencie 7248/1/19. 13 marca 2019 r. Komitet Stałych Przedstawicieli potwierdził wspólne rozumienie wypracowane z Parlamentem Europejskim.

¹ Dok. 9598/18.

² Dok. 15377/18.

6. 17 kwietnia 2019 r. Parlament Europejski potwierdził to wspólne rozumienie, przyjmując rezolucję ustawodawczą (pierwsze czytanie).
7. 16 listopada 2020 r. Komitet Stałych Przedstawicieli przeanalizował osiągnięte przez negocjatorów wstępne porozumienie polityczne w sprawie wieloletnich ram finansowych 2021–2027. Na tej podstawie Komitet Stałych Przedstawicieli przyjął 2 grudnia 2020 r. pełny mandat negocjacyjny w sprawie programu „Sprawiedliwość”³.
8. 11 i 18 grudnia 2020 r. zorganizowano dwie rundy rozmów trójstronnych. Towarzyszył im szereg posiedzeń technicznych i sesji redakcyjnych.
9. Wstępne porozumienie polityczne z Parlamentem Europejskim osiągnięto 18 grudnia 2020 r.
10. Z kolei 17 grudnia 2020 r. Rada formalnie przyjęła różne elementy pakietu dotyczącego wieloletnich ram finansowych.
11. 3 lutego 2021 r. Komitet Stałych Przedstawicieli przeanalizował ostateczny tekst kompromisowy i wyraził dla niego poparcie.
12. 5 lutego 2021 r. przewodniczący parlamentarnej Komisji Prawnej i przewodniczący parlamentarnej Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych wystosowali pismo do przewodniczącego Komitetu Stałych Przedstawicieli (część II) (zwanego dalej „Coreperem”), w którym potwierdzili zgodę Parlamentu Europejskiego na wynik negocjacji międzyinstytucjonalnych (z zastrzeżeniem weryfikacji prawno-językowej przez obie instytucje).
13. 17 lutego 2021 r. Coreper osiągnął porozumienie polityczne w sprawie tekstu kompromisowego.

³ Dok. 13420/20.

II. CEL

14. Wniosek dotyczący rozporządzenia ustanawiającego program „Sprawiedliwość” ma na celu zarówno wspieranie dalszego rozwoju europejskiej przestrzeni sprawiedliwości, opartej na unijnych wartościach, państwie prawnym, wzajemnym uznawaniu i zaufaniu, w szczególności poprzez ułatwianie dostępu do wymiaru sprawiedliwości, jak i propagowanie współpracy wymiarów sprawiedliwości w sprawach cywilnych i karnych oraz zwiększanie skuteczności krajowych systemów wymiaru sprawiedliwości. Ten nowy program, wraz z programem „Obywatele, równość, prawa i wartości”, będzie częścią nowego Funduszu „Sprawiedliwość, Prawa i Wartości”, przyczyniając się do utrzymania otwartych, demokratycznych, pluralistycznych i integracyjnych społeczeństw. Pomoże on również wzmocnić pozycję obywateli dzięki ochronie i propagowaniu praw i wartości i dalszemu rozwijaniu unijnej przestrzeni sprawiedliwości.

III. ANALIZA STANOWISKA RADY W PIERWSZYM CZYTANIU

Wspólne rozumienie

15. Wspólne rozumienie w znacznym stopniu odzwierciedlało pierwotny wniosek Komisji i było zgodne z częściowym mandatem Rady.
16. Wprowadzono następujące zmiany:
- a) uwzględniono jako potencjalnych beneficjentów osoby wykonujące zawody prawnicze, działające na rzecz organizacji społeczeństwa obywatelskiego;
 - b) zwiększono rolę organizacji społeczeństwa obywatelskiego;
 - c) wzmocniono równość płci (dzięki dodaniu nowego artykułu „Włączanie do głównego nurtu polityki” dotyczącego tej kwestii) i niedyskryminację;
 - d) dokładniej opisano działania, które mają być finansowane w ramach programu „Sprawiedliwość”.

Najważniejsze elementy ostatecznego kompromisu

17. Tekst w ostatecznej wersji, uzgodnionej przez obu współprawodawców, stanowi wyważony kompromis. Podczas negocjacji rozpoczętych w 2020 r. przedmiotem szczególnych dyskusji były trzy tematy:
- a) jeśli chodzi o zarządzanie programem, potwierdzono, że do przyjmowania programu prac stosowane będą akty wykonawcze, zgodnie z pierwotnym wnioskiem i mandatem Rady;
 - b) wzmocnienie klauzuli dotyczących państwa prawnego;
 - c) jeśli chodzi o alokację środków finansowych, w rozporządzeniu przewidziano wydzielanie pewnej części środków w odniesieniu do środków przydzielanych na realizację celów rozporządzenia. Zapewniono również margines elastyczności z myślą o wspieraniu każdego z celów określonych w rozporządzeniu, aby wspierać, w pierwszej kolejności, działania ukierunkowane na propagowanie państwa prawnego. Takie wydzielenie części środków, choć nie przewidywał go pierwotny wniosek Komisji, opiera się na podobnej alokacji środków przewidzianej w rozporządzeniu ustanawiającym program „Sprawiedliwość” na lata 2014–2020.

IV. PODSUMOWANIE

18. Stanowisko Rady w pierwszym czytaniu odzwierciedla kompromis osiągnięty podczas negocjacji między Radą a Parlamentem Europejskim. Kompromis ten został potwierdzony w wyżej wspomnianym piśmie przewodniczącego parlamentarnej Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych, a następnie zatwierdzony przez Coreper 17 lutego 2021 r.
-